

Povijest matematike

riješen treći kratki test (22. 5. 2026.)

1. Al-Hvarizmi je djelova početkom 9. st. u gradu Bagdadu.
 2. Naziv *quadrivium* za četiri pitagorejske matematičke discipline koje su se podučavale u srednjem vijeku uveo je A. M. S. Boethius.
 3. G. Cardano se navodno ubio da bi dokazao točnost svog horoskopa.
 4. Talijanski matematičari početkom 16. st. su znali da se linearnom supstitucijom svaka kubna jednačba može svesti na kubnu jednačbu bez kvadratnog člana.
 5. Girard Desargues je utemeljitelj projektivne geometrije.
-
1. U Al-Hvarizmijevoj klasifikaciji, koristeći modernu notaciju, razlikuju se sljedeći tipovi jednačbi: $bx = c$, $x^2 = c$, $x^2 = bx$, $x^2 + bx = c$, $x^2 + c = bx$ i $x^2 = bx + c$.
 2. Divergenciju harmonijskog reda prvi je dokazao N. D'Oresme.
 3. Imaginarni brojevi u obliku drugih korijena negativnih brojeva po prvi put se pojavljuju u Cardanovom djelu Ars magna (1545.).
 4. Dva tipa gustih pakiranja kugli za koje je Kepler postavio hipotezu da su najgušća moguća su kubično i heksagonsko gusto pakiranje.
 5. Mersenneovi brojevi su prosti brojevi oblika $2^n - 1$.
-
1. Alhazen (Al-Hajtam) je među ostalim osobito poznat po generalizaciji prvog tipa Hipokratovih mjeseca.
 2. Leonardo iz Pise je svoja djela objavio početkom 13. stoljeća, a među njima je najznačajnije Liber ab(b)aci.
 3. Lodovico Ferrari je poznat po rješenju jednačbi četrtoeg stupnja u radikalima.
 4. U renesansi se pokazalo da se osim kružnica i pravaca u prirodi također pojavljuju i elipse i parabole.
 5. Pacal i de Fermat su teoriju vjerojatnosti utemeljili razmatranjem problema *kocaka* i problema bodova.
-
1. U Omar Hajjamovo klasifikaciji razlikuje se ukupno 19 tipova kubnih jednačbi.
 2. U srednjem vijeku su se ovisno o tome kakav način računanja su zagovarali razlikovale dvije „škole“: abacisti i algoristi.
 3. U Bombellijevoj *Algebri* nalazimo prvu diskusiju računa s kompleksnim brojevima.
 4. Prva osoba koja je nakon antike otkrila neke nove poliedre bio je J. Kepler.
 5. Autor prve objavljene knjige o vjerojatnosti je C. Huygens.